

REMENÇADA JOVE

GUIONS DE TEATRE per a Primària

(INFORMACIÓ CONVENIENT)

Què va ser LA REVOLTA REMENÇA?

Al segle XV, els pagesos de remença catalans es van revoltar contra el feudalisme, molt especialment contra els "sis mals usos", les lleis feudals més opressives.

La revolta va generar dues guerres de la pagesia contra la noblesa terratinent, de 1462 a 1472, i de 1484 a 1485 i, finalment, va aconseguir l'objectiu d'abolir els mals usos amb la signatura de la Sentència Arbitral de Guadalupe, acordada pels síndics dels remences amb els representants de la noblesa. Com a garant, la va signar també el rei Ferran II, malgrat que ell mantenia la duresa del feudalisme als seus regnes de Castella i Aragó.

La victòria remença ha estat considerada per alguns historiadors com la primera revolució triomfant d'Europa, i va fer de Catalunya un país pioner en l'abolició del règim feudal.

No es pot entendre el progrés comercial i industrial català dels segles posteriors sense aquest alliberament primerenc de la pagesia catalana.

Què és LA REMENÇADA?

Al poble de Montornès del Vallès, lloc on es va lliurar una decisiva batalla amb victòria dels rebels remences, es commemora cada any la gesta amb la representació de LA REMENÇADA, un musical de gran format que els veïns interpreten a les places locals, en escenaris a l'aire lliure.

La Remençada disposa també d'una trentena de guions de teatre escolar, tant per a les escoles de Primària com per als instituts de Secundària, que ara posa a disposició de les famílies corona-recluses.

Endavant doncs, teiatreros, i, com diuen els actors per desitjar-se sort: Molta merda!

L'ESPANTALL

de Xavier Bertran

(Estem al finals del segle XV, en el context de la revolta dels remences catalans contra el feudalisme)

(Escenari: l'era de batre de ca l'Ametller, una masia de Montornès del Vallès, un petit poble remença. Hi ha dos tamborets de mides diferents, que usará Justina per explicar-se)

(En escena hi ha els nois del mas. Oleguer (12 anys), i Ofèlia (10), germans, parlant amb Justina (12) i Sara (10), dues germanes del mas veí, can Saiol)

JUSTINA: ...però en Jofre es va enfilear a un arbre... *(posa el tamboret petit damunt del gros i s'hi va enfilant)* ...molt a poc a poc... sense fer brogit... sense que els soldats se n'adonessin... *(acaba d'enfilear-s'hi)* ... i des de dalt de tot, amagat entre les fulles de les branques més altes... els va poder espigar... *(es posa una mà damunt dels ulls, fent visera com si estigués espigant)* ...Els soldats no el veien, el meu germà... i en Jofre anava mirant

tot el campament, comptant els soldats i els cavalls, observant quines armes portaven, buscant si tenien canons... *(ho escenifica amb gestos)* I, quan es va fer de nit, a les fosques, va baixar de l'arbre *(baixa dels tamborets)* i va córrer a informar en Bartomeu Sala de tot el que havia vist. *(fa veure que corre)*

SARA: Bartomeu l'ha felicitat. Ha dit que en Jofre és un heroi i que ara serà més fàcil derrotar els soldats, gràcies als seus informes.

OFÈLIA: És tan valent el vostre germà! I és tan guapo!

JUSTINA: Va tornar mort de fred, però. Tantes hores dalt de l'arbre, sense moure ni un dit perquè no el descobrissin...

SARA: Ui si l'arriben a descobrir!... Si els soldats s'haguessin adonat que hi havia un remença que els espiava, l'haurien penjat d'una branca de l'arbre!

OFÈLIA: És tan guapo, en Jofre!

OLEGUER: Doncs jo també tenia la intenció d'espiar els soldats!

JUSTINA: Ara estan acampats al costat de Montmeló.

OLEGUER: Sí, ja ho sé, a la plana del riu. S'estan preparant per atacar Montornès.

SARA: Els penses espiar? Allà a la plana del riu no hi ha arbres bons per amagar-s'hi. Només pollancre.

JUSTINA: On t'amagaràs?

OLEGUER: Tinc una idea molt bona. Em disfressaré d'espantaocells, amb palla per tot el cos i roba vella.

(les nenes es posen a riure)

JUSTINA: Et descobriran i et penjaran d'un arbre.

OLEGUER: No, ja ho veureu. Espereu-me un moment i us ensenyo la idea que tinc...

(marxa corrent a la masia)

OFÈLIA: El meu germà ho farà molt bé. L'Oleguer farà un espantall tan ben fet que no el descobrirà cap soldat.

SARA: Que et penses que és fàcil fer un bon espantaocells? Aquí a Montornès tothom els encarrega a l'avi de la Liliana, que els fa molt bé. Tota la vida ha fet espantalls, l'home. Un noi no sabrà fer-ne.

OFÈLIA: El meu germà va estar mirant com l'avi de la Liliana en feia un a la vinya del Vermell, i n'ha après a fer-los.

SARA: Mirant com feia un sol espantaocells, ja en va aprendre?

OFÈLIA: El meu germà és molt llest!

(torna l'Oleguer amb una pila de roba vella d'home gran)

OLEGUER: He agafat la roba més vella que hi havia a casa. És roba estripada, per llençar, com la que es posa als espantalls.

(comença a vestir-se uns pantalons molt amples)

JUSTINA: Te'ls has de pujar més, que t'arrossequen...

SARA: Doblega la punta dels camals...

OLEGUER: Si els arremango, no semblaré un espantaocells. Ja va bé que arrossequin.

(es posa una camisa)

JUSTINA: Aquesta camisa sembla nova. No fa per a un espantall. Ha d'estar més estripada *(ella mateixa l'estripa amb ganes, massa i tot)*

OLEGUER: Què has fet!... Ara no se m'aguant!... Ara són uns retalls. L'has estripat massa!

SARA: Posa-te'n una altra.

(Oleguer es canvia de camisa)

OLEGUER: Aquesta no la toquis, Justina. Ja l'estriparé jo. Una mica però poquet... Què us sembla ara?

OFÈLIA: T'està quedant molt bé, Oleguer. Seràs un espantall boníssim. Fins i tot els ocells se't pararan al damunt!

JUSTINA: En què quedem? Si espanta els ocells, no se li pararan al damunt.

SARA: No sé, no ho sé... Per a mi, et queda malament... No sembles un espantall. Posa't aquesta jaqueta al damunt, vejam si se't veu millor...

(Oleguer se la posa i se la treu tot seguit)

OLEGUER: Uf, em fa molta calor. Si em toca el Sol em fregiré...

SARA: Doncs així no quedes bé.

OLEGUER: Perquè falta posar-hi palla. Espereu.

(marxa corrent cap a la masia)

SARA: *(escèptica)* Quina fila tan rara fa, vestit d'espantall!

OFÈLIA: Però no deies que no s'assembla gens a un espantall?

(Oleguer torna amb un cubell amb aigua i un saquet ple de palla)

OLEGUER: Ajudeu-me. Mulleu la palla i me l'enganxeu pel cos, que no se'm vegi la cara, ni les mans, ni els cabells...

(Les tres noies l'ajuden a mullar i enganxar la palla)

OFÈLIA: Ara sí que sembles un espantaocells, nen!

SARA: Voleu dir? Ai no ho sé... Els soldats no s'ho creuran...

OLEGUER: Això és perquè m'estic movent... Mireu-me de lluny, aparteu-vos.

(s'aparten. Oleguer es queda quiet amb els braços en creu)

OLEGUER: Ara sí que ho semblo, oi que sí?

OFÈLIA: *(aplaudeix amb entusiasme)* Sí! Sí que sembles un espantall de debò!

SARA: No ho sembles gens.

OFÈLIA: Els ocells no se li acosten. Els té espantats!

JUSTINA: No deies que els ocells se li pararien als braços?

OLEGUER: Anem a fer una prova. Figura que vosaltres sou els soldats que veniu per allí. Jo faig d'espantaocells i us espio.

(les tres noies surten un instant d'escena i tornen a entrar)

OLEGUER: Però heu de caminar com a soldats... Com si portéssiu armes.

(les noies surten de nou i tornen a entrar caminant amb gestos sobreactuats)

OLEGUER: No estiguen callades! Si calleu, no us puc espionar. Heu de parlar de secrets militars i coses així...

(les noies surten de nou i tornen a entrar parlant amb veu gruixuda, exagerant els gestos per tal de semblar soldats)

JUSTINA: Ha, ha, ha! Avui derrotarem els remences!

SARA: Ha, ha, ha! Els penjarem a tots d'un arbre!

OFÈLIA: Ha, ha, ha! Jo he portat un canó per matar en Bartomeu Sala!

(Oleguer esternuda. Les nenes deixen d'interpretar)

JUSTINA: No pots esternudar, Oleguer! Si esternudes et descobriran.

SARA: I et penjaran d'un arbre!

OLEGUER: No m'he pogut aguantar, ho sento... És la pols de la palla, que m'ha pica al cas. Quan sigui de debò, ja m'aguantaré sense esternudar... Tornem a provar-ho!

(les noies surten de nou i tornen a entrar parlant amb veus gruixudes)

JUSTINA: Som mil soldats i ens acostem a Montornès pel camí del riu Mogent... Compte que ningú descobreixi els nostres plans i vagi a explicar-los a en Bartomeu Sala!

SARA: Vigileu que no hi hagi cap espia!

(Oleguer abaixa els braços)

JUSTINA: Estigues quiet, Oleguer! Si et mous, no funciona.... Els espantalls no es mouen.

OLEGUER: És que se'm cansen els braços de tant tenir-los aixecats.

SARA: Doncs si els baixes, els soldats et descobriran i et penjaran d'un arbre.

OLEGUER: Ara els he baixat perquè només estem fent una prova. Quan sigui de debò, no els baixaré.

JUSTINA: I si has d'estar hores i hores amb els braços aixecats?

OLEGUER: Aguantaré les hores que calgui. Si no ho fes...

SARA: ... et penjarien d'un arbre!

(des de fora d'escena, arriben els crits dels dos soldats)

SOLDAT GRAS: Fora d'aquí, nens!

SOLDAT PRIM: Vinga, fugiu!

(els quatre nois escapen xisclant de por)

(entren a escena els dos soldats. Poden ser dos tambors molt jovenets, però amb uniforme militar)

SOLDAT GRAS: Que malament estic! M'ha semblat que un espantaocells fugia corrent amb aquests nens...

SOLDAT PRIM: Que veus visions?

SOLDAT GRAS: Vi és el que bec... Massa vi! Avui m'he empassat dues ampolles amb el dinar... I si em poso a veure fantasies enmig de la batalla, acabaré malament.

SOLDAT PRIM: Res de vi... A tu el que et passa és que estàs cagat de por per la batalla que s'acosta.

SOLDAT GRAS: Jo, por? M'estàs dient que sóc un covard?

SOLDAT PRIM: Et conec massa bé! Estàs buscant excuses per no lluitar...

SOLDAT GRAS: Tu sí que ets un covard, imbècil!

(s'hi enganxa i es barallen a cops, Cauen a terra enganxats, sense deixar de pegar-se)

(tornen els nois amb Jofre, el germà gran de Justina i Sara. Jofre és un combatent remença, va armat i apunta amb una espasa els dos soldats, que estan a terra)

JUSTINA- Són aquests, Jofre!

OLEGUER- Venien d'exploradors!

JOFRE- Quiets tots dos o us clavo l'espasa! Nois, lligueu-los les mans!

(els quatre nois ajuden a lligar-los les mans a l'esquena)

JOFRE- Au, amunt, presoners. Camineu.

OFÈLIA- *(embadalida amb Jofre)* Els has fet presoners tu sol Jofre!

OLEGUER- Camineu, presoners!

(els soldats s'aixequen, amb les mans lligades a l'esquena, i caminen per sortir d'escena, seguits per Jofre i els nois)

SOLDAT GRAS: *(amb veu trista, comenta al seu company)* Ja m'han tornat les visions. Estic veient un espantaocells que parla...

(surten tots d'escena)

FINAL